

Suzanne Göransson
2013-06-12

Nätverket "Ekonomi, arbete och anhörigomsorg" (1:a halvåret 2013)

Sammanställning 4

Föreliggande dokument är en sammanfattning av anteckningar från de avslutande mötena i respektive nätverk i - Falköping, Kalmar, Kinna och Östersunds kommuner. Nätverksträffarna ägde rum under perioden 7 maj – 3 juni 2013.

Sammanfattning

Aktuell frågeställning denna mötesomgång var; - **Varför tror ni att ekonomi inte fått mer uppmärksamhet när man byggt upp stöd till anhörigvårdare?**

Ett av nätverken reflekterade över att "man" måste betyda samhället och diskuterade ekonomi utifrån såväl individ- som samhällsnivå. På det individuella planet menade man att det handlar om att anhöriga inte vill prata om sin ekonomiska situation. – "hur ska man säga att man inte har råd". Mycket handlar om rädslor, skuld och skam.

I diskussionerna rörande samhällsekonomin formulerade nätverket ett antal frågeställningar;
- hur mäter man det mänskliga kapitalet? – de förluster som anhöriga får? – vågar "man" mäta?
- hur jämföra mänskligt kapital kontra kostnad plats särskilt boende – hemtjänsttimme etc.?

"det man förlorar i mänskligt kapital borde värderas i pengar" (personal)

"vad händer med en förälder som har varit hemma och vårdat ett funktionshindrat barn under många år....möjlighet till arbete, stämpla o s v?"(personal och anhörig)

Vinnarna är samhället, ansåg nätverket.

Att kvinnors vårdarbete alltid har varit oavlönat och att det har tagits för givet att familjen ska ta ansvar, kan vara bakomliggande faktorer till att ekonomifrågor inte fått mer uppmärksamhet vid uppbyggnaden av anhörigstödet menade man i ett nätverk. Liknande reflektioner gjorde ett annat nätverk som också påtalade att det ställs stora krav på föräldrar till vuxna barn med psykiska funktionsnedsättningar. Att det är svårt att "bara" få ha en barn/förälder-relation när psykiatrin stänger avdelningar och föräldrar förväntas finnas till hands dygnet runt.

Att anhöriga inte gärna tar upp frågor om den egna ekonomin och att det inte heller någon som frågar anhöriga, lyftes också. Vidare kommenterades att när anhöriga är försörjningsskyldiga skapas ett beroendeskap i dubbel bemärkelse (anhörigstöd och försörjningsplikt). Dessutom menade man att det finns personer som väljer att ofrivilligt vara särbo på grund av regelverket.

- **Information**

Diskussioner om information har varit återkommande under vårens nätverksträffar. Så även denna mötesomgång. En anhörig upplevde att hon fått information om anhörigstöd av en slump, inte i samband med vårdplanering eller andra kontakter med handläggare.

- "det känns som om handläggarna vill undanhålla information om vissa stödåtgärder för att spara pengar"

Den anhörige upplever det *"jobbigt, tröttsamt att hela tiden vara på"* för att få information om rättigheter och möjligheter. Att dessutom inte få återkoppling angående en fråga om hemtjänst upplevde den anhörige besvärande och nonchalant. *"En väg in"* önskas för att inte behöva hålla reda på så många olika kontakter. Bättre information och samordning mellan kommun och landsting efterlystes i en grupp.

"En släkting hade varit sjuk med stora funktionsnedsättningar under många år. Ingen hade talat om att man kunde söka handikappersättning på Försäkringskassan. Till sist blev en LSS-handläggare inkopplad och informerade om detta. Då kunde man söka för ett halvår retroaktivt. Nu har personen bostadsbidrag men inte handikappersättning eftersom personen har fått egen lägenhet. Därmed har familjen dubbla boendekostnader" (anhörig)

I ett nätverk uttrycktes önskemål om förbättrad webb-information om vilka naturplatser som är anpassade ur tillgänglighetsynpunkt.

- **Summering**

Det nationella nätverket "Ekonomi, arbete och anhörigomsorg" - med fyra lokala nätverk- har varit aktivt sedan i slutet av januari 2013 och får i och med denna sammanställning anses vara avslutat. Hur/om de lokala nätverken har valt att avsluta sina grupper varierar. Några kommer att ha ett uppföljningsmöte efter sommaren och några kommer eventuellt att fortsätta, men i ett nationellt nätverk med annat tema.

Ann-Britt Sand och Suzanne Göransson – forskare respektive praktiker vid Nationellt kompetenscentrum har *inför* varje mötesomgång, bjudit in de lokala nätverksledarna till möten via internet. På samma sätt har möten hållits *efter* att de lokala nätverken haft sina respektive träffar. Sammanlagt har sex sådana möten hållits vilket bidragit till ett ömsesidigt erfarenhetsutbyte mellan nätverksledare på såväl nationell som lokal nivå.

I de lokala nätverken har ca 40 personer från sammanlagt fyra kommuner medverkat och delat med sig av erfarenheter och klokskap. De lokala nätverken har träffats vid 3-5 tillfällen. Vid varje träfftillfälle har nätverksledarna ansvarat för att dokumentera och vidarebefordra minnesanteckningar från sina respektive möten. Undertecknad har därefter sammanställt dessa i ett dokument som alla fått del av.

Förhoppningsvis har själva deltagandet i nätverken – och sammanställningarna, bidragit till reflektioner och nya tankar i de lokala grupperna. Även insikten om anhörigas situation är väldigt lika oavsett - ålder, - den närståendes funktionsnedsättning, - vilken kommun man bor i etc.

Sist men inte minst, är förhoppningen att det som förmedlats via nätverken tas tillvara av politiker och tjänstemän med ansvar för samhällets hjälp och stöd till äldre och funktionshindrade eftersom stödet till dem är så viktigt även för de anhöriga. Samma önskemål gäller politiker och tjänstemän som ansvarar för utveckling av anhörigstöd. En förhoppning är också att större hänsyn tas till de ekonomiska konsekvenserna av anhängomsorg kombinerat med förvärvsarbete.

*Ett varmt tack till alla som deltagit i
det nationella nätverket "Ekonomi, arbete
och anhängomsorg" vårterminen 2013*

Ann-Britt Sand & Suzanne Göransson